

مروری بر

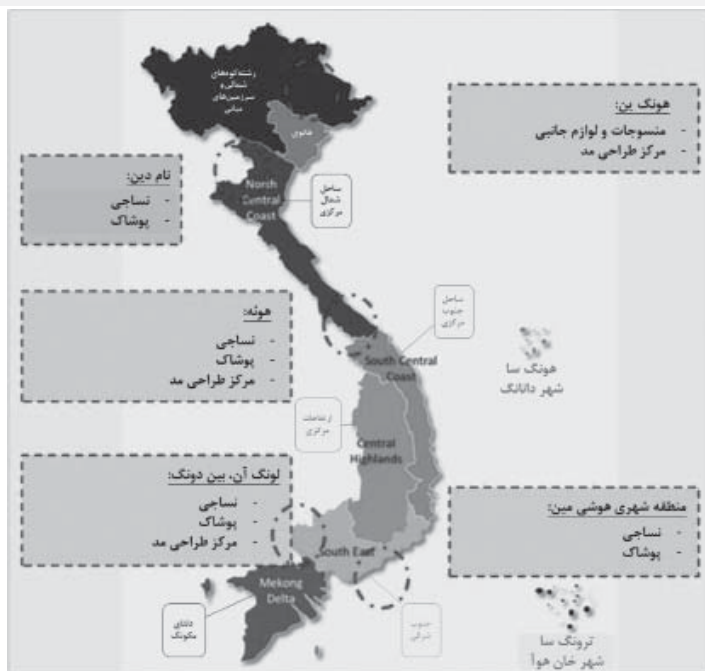
وضعیت صنعت نساجی ویتنام

تهیه، تنظیم و گردآوری:

دکتر ساناز اصلاح
زهرا اسماعیلزاده

بیش از سه دهه است که اصلاحات اقتصادی مبتنی بر بازار Doi Moi با حمایت از گذار اقتصادی با محوریت کشاورزی به اقتصاد مبتنی بر سرمایه‌گذاری‌های خارجی، کشور ویتنام را از فقیرترین کشور جهان به کشوری با سطح درآمدی پایین تا متوسط تبدیل کرده است. اقتصاد ویتنام بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ از طریق فعالیت‌های تولیدی صادرات محور و تقاضای داخلی مکفی، دارای نرخ رشد سالیانه ۷ درصدی بوده است. اقتصاد ویتنام نیز تحت تأثیر پاندمی کوئید-۱۹ قرار گرفت لیکن ثبات نسبتاً خوبی نیز تحت این شرایط نشان داده است. این کشور از طریق اقدامات پیشگیرانه و جلوگیری برای محدود کردن پیامدهای بهداشتی و اقتصادی گام‌های استواری برداشته است.

صنایع نساجی و پوشاک کشور ویتنام صنایع نساجی و پوشاک یکی از صنایع کلیدی در میان سایر صنایع بوده که به افزایش رفاه اجتماعی مردم و ایجاد اشتغال در یک کشور کمک می‌کند. صنعت نساجی و پوشاک ویتنام از دو بخش اصلی تشکیل شده است: نساجی و پوشاک. بخش نساجی شامل ریسندگی، بافندگی، رنگرزی و تکمیل است و بخش پوشاک با استفاده از محصولات بخش نساجی به عنوان مثال پارچه و مواد دیگر مانند نخ، توری، دکمه و ... و از طریق فرآیندهای طراحی، برش و دوخت به تولید البسه نهایی دست می‌یابد. صنعت نساجی و پوشاک ویتنام به شدت در حال توسعه بوده و نقش مهمی را در رشد اقتصاد ملی این کشور ایفا می‌کند. بنابراین، بهره‌وری تجاری و همچنین وجود و توسعه شرکت‌های نساجی و پوشاک تأثیر زیادی بر توسعه اجتماعی-اقتصادی ویتنام دارد. در دهه اخیر، صنعت نساجی و پوشاک ویتنام دارای گردش مالی بالای صادراتی با میانگین نرخ رشد حدود ۱۵ درصد در طول سال‌ها بوده است که حدود ۱۵ درصد از کل گردش مالی صادرات ویتنام را به خود اختصاص داده است.

شکل ۱: مناطق کلیدی تولید منسوجات و پوشاک در ویتنام (۲۰۱۷)

صنایع نساجی و پوشاک کشور ویتنام همچون چین، بنگلادش و هند سال‌های متمادی است که جزء پنج صادرکننده برتر نساجی و پوشاک در جهان بوده و مطابق با آمارهای سال ۲۰۲۰ دومین کشور مطرح صادرکننده در این صنعت بوده است. مناطق اصلی تولیدکننده منسوجات و پوشاک کشور ویتنام روی نقشه این کشور نشان داده شده است (شکل ۱)

همان‌طور که در شکل ۲ نشان داده شده صنعت پوشاک و کفش پس از ماشین‌آلات و تجهیزات الکتریکی دارای بیشترین سهم صادرات در بین کالاهای صادراتی کشور ویتنام می‌باشد. علاوه بر این، صنعت نساجی و پوشاک ویتنام با فراهم کردن زمینه اشتغال بیش از ۱/۶ میلیون نفر، بیش از ۱۲ درصد از نیروی کار حوزه صنعت و نزدیک به ۵ درصد از کل نیروی کار کشور را تشکیل می‌دهد که به بهبود

استانداردهای زندگی و ثبات اجتماعی کمک می‌کند. از سوی دیگر ارزآوری ناشی از صادرات محصولات صنایع نساجی و پوشاک ویتنام امکان سرمایه‌گذاری در زمینه ماشین‌آلات و مدرنیزه کردن تولید را به ارمغان می‌آورد. البته بنا بر نظر کارشناسان بسیاری، علاوه بر دستاوردهای بسیار، صنایع نساجی و پوشاک این کشور دارای محدودیت‌های مشخصی از جمله ناهم‌واری‌های مراحل تولید بوده که باعث می‌شود تولیدات این صنعت مبتنی بر فرآوری پوشاک شود، محصولات صادراتی تنوع نداشته باشند و صنایع وابسته به اندازه کافی توسعه نیافته باشند. از دیگر چالش‌ها، اندازه کوچک شرکت‌ها است؛ مهارت‌های مدیریتی محدود است؛ بهره‌وری نیروی کار بالا نیست؛ ظرفیت بازاریابی متناسب با ظرفیت تولید نبوده و کسب و کارها تقریباً هیچ‌گونه استراتژی بلندمدتی ندارند. طبق پیش‌بینی‌های انجمن نساجی و پوشاک ویتنام این کشور باید به هدف صادرات ۴۲ تا ۴۳ میلیارد

برترین محصولات صادراتی کشور ویتنام (۲۰۱۹)

Note: 2019 is latest available direct data

شکل ۲. نمودار مقایسه‌ای جایگاه برترین کالاهای صادراتی کشور ویتنام بر اساس آخرین آمار مرکز تجارت بین‌المللی ITC

الزامات برای قابلیت ردیابی پنبه، پارچه، نخ، یا صنعت سبز منسوجات و پوشاک جدید مواجه است. نسل قراردادهای تجارت آزاد (FTAs). وی همچنین اضافه کرد: به عنوان مثال، کاهش ارزش یورو تأثیر زیادی بر صادرات نساجی و پوشاک دارد زیرا در شرایطی که مصرف‌کنندگان در این بازار هزینه‌های خود را کاهش می‌دهند، قیمت کالاها افزایش می‌یابد. «به طور کلی، قدرت خرید در بازار اتحادیه اروپا کاهش می‌یابد، رقابت منسوجات و پوشاک وارداتی از همه کشورها به بازار اتحادیه اروپا تحت تأثیر قرار می‌گیرد و نه تنها منسوجات و پوشاک از ویتنام.» با این حال، رئیس این انجمن اعلام کرد که انتظار می‌رود ارزش صادراتی منسوجات و پوشاک در نیمه دوم سال جاری به ۲۰ تا ۲۱ میلیارد دلار برسد. برای اینکه ویتنام به این رقم برسد، ضروری است تا شرکت‌های نساجی و پوشاک، بازارهای صادراتی را به سرعت احیا کنند تا به چند بازار خاص وابسته نباشند. بنا بر اعلام این انجمن، این بخش باید از پیشرفت‌های فن‌آوری و تجهیزات برای برآورده کردن الزامات کشورهای واردکننده، مانند الزامات مربوط به لباس‌های بازیافتی در بازار اتحادیه اروپا استفاده کند. به نقل از رئیس انجمن نساجی و پوشاک این کشور به طور کلی، برای تثبیت تولید و دستیابی به اهداف پایدار در آینده، خود کسب‌وکارها باید خود را با روندهای بازار هماهنگ کنند، روی ماشین‌آلات و فناوری سرمایه‌گذاری کنند و با توجه به نیازهای برندها به تولید سبز روی آورند. آنها همچنین نیاز به ایجاد منابع انسانی، به ویژه طراحان برای صنعت مد دارند.

نساجی و پوشاک ۱۳/۴ میلیارد دلار برآورد شده است که رشد ۹/۸ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۱ داشته است. این بدان معناست که این صنعت در نیمه اول سال ۲۰۲۲، ۸/۸۶ میلیارد دلار مازاد تجاری داشت که نسبت به سال گذشته ۳۲ درصد افزایش داشت. به گفته جیانگ، اگرچه شرکت‌ها نسبت به بهبود نظری مثبت دارند، اما صنعت نساجی و پوشاک ویتنام همچنان در نیمه دوم سال جاری با خطرات و چالش‌های زیادی مواجه است از جمله انتشار سریع سویه‌ای جدید از ویروس کووید-۱۹. به دلیل این تهدیدات، شرکای تجاری مانند چین، ژاپن و تایوان هنوز در مورد اجرای سیاست‌های سختگیرانه کووید-۱۹ مصمم هستند این امر تأثیر قابل توجهی بر زنجیره تأمین مواد اولیه و متفرعات منسوجات و پوشاک و همچنین مصرف محصولات نساجی ساخت ویتنام می‌گذارد و البته تورم بالا در آمریکا و اروپا و همچنین درگیری بین روسیه و اوکراین که باعث افزایش مداوم قیمت مواد اولیه و سوخت از ابتدای سال شده است را نباید از نظر دور داشت. بنا بر گزارش این انجمن قیمت مواد اولیه افزایش داشته است: ۱۹/۱ درصد برای پنبه، ۴۰ درصد برای نفت خام در بازار جهانی و ۶۷ درصد برای بنزین داخلی. در عین حال، هزینه حمل و نقل سه‌برابر بیشتر از میانگین پنج‌سال گذشته بوده است. با در نظر گرفتن همه افزایش‌ها، هزینه‌ها بین ۲۰ تا ۲۵ درصد افزایش داشته‌اند. در همان کنفرانس مطبوعاتی، جیانگ خاطرنشان کرد: این بخش همچنان با چندین معایب دیگر مانند نرخ ارز در مقایسه با کشورهای رقیب، کمبود نیروی کار پس از همه‌گیری کووید ۱۹،

دلاری خود تا پایان سال ۲۰۲۲ دست می‌یافت. *کشورهای اصلی مقصد صادراتی منسوجات و پوشاک ویتنام (مطابق داده‌های سال ۲۰۲۰) به ترتیب کشورهای ایالات متحده آمریکا (با سهم ۳۸/۷ درصدی، ژاپن (با سهم ۱۱/۴ درصدی)، کره جنوبی (۹/۶۱ درصد)، چین (با سهم ۹/۴ درصدی) و سایر کشورها (حدود ۳۰ درصد) بوده‌اند. جیانگ، رئیس انجمن نساجی و پوشاک ویتنام (VITAS) به رسانه‌های محلی هانوی خاطرنشان کرد که سال ۲۰۲۲ سالی بسیار مهم است زیرا صنعت و کارخانه‌های نساجی و پوشاک به تدریج در حال بهبودی پس از تأثیرات پاندمی کووید-۱۹ هستند. ویتنام یکی از بزرگترین صادرکنندگان نساجی و پوشاک است. اوایل سال ۲۰۲۲ Vietcetera ۲ دربارہ حضور برندهای منسوجات ویتنامی به سبب تلاش‌های انجمن نساجی و پوشاک ویتنام در وبسایت آمازون نوشت. به سبب حضور در آمازون، برندهای منسوجات ویتنامی قادر خواهند بود تا مبلغی بالغ بر ۳۰۰ میلیون مشتری در ۱۸۵ کشور دنیا داشته باشند. بنا بر اطلاع‌رسانی‌های این انجمن، در اوج قرنطینه‌های کرونا در ویتنام، بالغ بر ۳۰ تا ۳۵ درصد از کارخانه‌ها بسته شدند و تا ۹۰ درصد از زنجیره تأمین در این بخش از کار افتاد. همچنین اطلاعات منتشر شده نشان داد که ارزش صادرات صنعت نساجی و پوشاک در شش ماه اول سال به رقم ۱۸/۷ میلیارد دلار رسید در حالی که رقم صادرات هدف برای کل سال، ۳۹ میلیارد دلار بود ویتنام به طور تقریبی ۶۰۰۰ شرکت تولیدی نساجی و پوشاک دارد با ۲۵۰۰ کارگر و مقاصد اصلی صادرات آن، بازارهای مصرف‌کننده پیشرو هستند مانند ایالات متحده، اروپا، ژاپن و کره جنوبی. در جای دیگر این انجمن اشاره داشته که قیمت مواد اولیه به این شرح افزایش داشته است: ۱۹/۱ درصد برای پنبه، ۴۰ درصد برای نفت خام در بازار جهانی و ۶۷ درصد برای بنزین داخلی. در حال حاضر ارزش صادرات نساجی و پوشاک کشور ویتنام ۲۲/۳ میلیارد دلار برآورد شده است با رشد ۱۷/۷ درصدی نسبت به سال قبل ۱۶/۹۴ میلیارد دلار از صادرات پوشاک (۱۹/۵ درصد رشد)، ۱/۴ میلیارد دلار از صادرات پارچه (۲۰/۸ درصد رشد) و ۲/۷۶ میلیارد دلار از صادرات الیاف (۴/۴ درصد رشد) در عین حال، ارزش کل واردات مواد اولیه و متفرعات